

Besluit Natura 2000-gebied Bruine Bank

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20);

Gelet op artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone als bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU L 20) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, onder de naam: 'Natura 2000-gebied **Bruine Bank**'.
2. De speciale beschermingszone wordt aangewezen voor de volgende vogelsoorten, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A177 Dwergmeeuw (*Hydrocoloeus minutus*).
3. De speciale beschermingszone wordt aangewezen voor de volgende trekkende vogelsoorten, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A016 Jan-van-gent (*Morus bassanus*)
A175 Grote jager (*Stercorarius skua*)
A187 Grote mantelmeeuw (*Larus marinus*)
A199 Zeekoet (*Uria aalge*)
A200 Alk (*Alca torda*).

Artikel 2

1. Dit besluit gaat vergezeld van een nota van toelichting met bijlage en kaart, die integraal onderdeel uitmaken van dit besluit.
2. De instandhoudingsdoelstellingen, bedoeld in artikel 2.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, van Natura 2000-gebied Bruine Bank zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de nota van toelichting.

Artikel 3

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na de bekendmaking in de Staatscourant.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
w.g. Carola Schouten
d.d. 24 november 2021

Dit aanwijzingsbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de advertentie die wordt gepubliceerd in gedrukte media en op internet. Het aanwijzingsbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Degenen die een zienswijze, als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht, binnen de gestelde termijn naar voren hebben gebracht, kunnen gedurende zes weken ná de bekendmaking beroep instellen bij de rechtbank van het arrondissement waar de woonplaats van degene die beroep instelt onder valt (voor degene die niet in Nederland woont, is dat de rechtbank in Den Haag); zie hiervoor de webpagina www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Paginas/Werk-en-rechtsgebieden-rechtbanken.aspx.

Degenen die geen zienswijzen naar voren hebben gebracht, kunnen ten aanzien van alle punten van het besluit beroep instellen als ze belanghebbende zijn; als ze geen belanghebbende zijn, kunnen ze alleen beroep instellen ten aanzien van punten die inhoudelijk verschillen van het ontwerpbesluit.

Nota van toelichting van het besluit houdende aanwijzing van Natura 2000-gebied Bruine Bank als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009¹ inzake het behoud van de vogelstand, hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1 INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Bruine Bank aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (hierna aangeduid als "Vogelrichtlijngebied"). Het gebied wordt ook aangewezen als het Natura 2000-gebied Bruine Bank, waarbij instandhoudingsdoelstellingen worden toegevoegd.

In artikel 1 van het besluit worden de vogelsoorten genoemd waarvoor het gebied is aangewezen en wordt de term Natura 2000-gebied geïntroduceerd.

In artikel 2 van het besluit wordt bepaald dat er voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen verwezenlijkt dienen te worden. Deze doelstellingen hebben betrekking op de in artikel 1 genoemde vogelsoorten. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de Nota van toelichting.

Artikel 3 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing op grond van de Vogelrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de vogelsoorten genoemd waaraan het gebied zijn betekenis ontleent.

Een belangrijk onderdeel van de nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige vogelsoorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen "behoud", "uitbreiding" en "verbetering" gebruikt. Voor vogelsoorten is het leefgebied medebepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit van het leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een vogelsoort is altijd in de vorm van "behoud" of "uitbreiding" van de omvang van het leefgebied en van "behoud" of "verbetering" van de kwaliteit van het leefgebied ten behoeve van "behoud" of "uitbreiding" van de populatie. In deze formulering wordt er met de woorden "ten behoeve van" een koppeling aangebracht tussen de doelcomponent leefgebied en de doelcomponent populatie. Dat heeft zijn oorzaak in het feit dat maatregelen in de regel aangrijpen op het leefgebied van de soort en niet op de soort zelf (het directe effect op het leefgebied werkt via het leefgebied indirect door op de soort). Dat laat echter onverlet dat ook de populatieomvang tot de instandhoudingsdoelstelling behoort en niet slechts van ondergeschikt of indicatief belang is².

Daarnaast is aan de nota van toelichting een bijlage toegevoegd. Ook de bijlage maakt integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn (deze bijlage is voor dit besluit niet van toepassing). Bijlage B omvat een nadere onderbouwing van de selectie als Vogelrichtlijngebied en van de toewijzing van de instandhoudingsdoelstellingen. Bijlage C bevat de zienswijze en reactie daarop.

¹ Dit betreft een geconsolideerde versie van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979, inclusief wijzigingen die sindsdien op de Richtlijn van toepassing zijn. Met uitzondering van de bijlagen en verwijzingen is de tekst van de Richtlijn inhoudelijk niet gewijzigd.

² Uit jurisprudentie blijkt dat hierover misverstanden zijn gerezen. Aanleiding hiervoor was kennelijk de toelichting op pagina 63 van het Natura 2000 doelendocument (Ministerie van LNV, 2006), over de betekenis van de aantallen die voor vogels worden genoemd. Die toelichting wekte kennelijk (ten onrechte) de indruk dat de populatieomvang niet tot de instandhoudingsdoelstelling behoort.

2 AANWIJZING VOGELRICHTLIJN

Zoals vermeld in hoofdstuk 1, wordt het gebied Bruine Bank aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In dit besluit worden alle vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied wordt geacht te zijn aangewezen.

Dit Vogelrichtlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura 2000-gebied Bruine Bank (landelijk gebiedsnummer 168).

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen.

De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Doelendocument mariene Natura 2000-gebieden (2014/2021)³. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek.

De beschrijving van de vogelsoorten waarvoor een doel is vastgesteld is opgenomen in het Natura 2000 profiel van de betreffende soort (2014/2015/2021)⁴.

Het Natura 2000-gebied Bruine Bank behoort tot de Nederlandse exclusieve economische zone⁵.

³ Ministerie van Economische Zaken, 2014/2021. Doelendocument mariene Natura 2000-gebieden, Den Haag.

⁴ Ministerie van Economische Zaken, 2014/2015/2021. Natura 2000 profielendocumenten voor de mariene gebieden. www.rijksoverheid.nl/natura2000. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

⁵ Besluit grenzen Nederlandse exclusieve economische zone (Stb.2000,167).

3 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

De Bruine Bank is een zeegebied dat ligt aan de westrand van het Nederlands Continentaal Plat (NCP), ter hoogte van IJmuiden. Het gebied is genoemd naar de ter plekke aanwezige zandbank. Het zeegebied heeft een oppervlak vergelijkbaar met het landoppervlak van de provincie Utrecht. Voor vogels is de Bruine Bank in de winter een belangrijk foerageergebied en in het najaar een belangrijk migratiegebied.

3.2 Aanduiding leefgebied

Het gebied Bruine Bank wordt aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van leefgebied van de in artikel 4 van de Vogelrichtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4, eerste lid) en fungeert als foerageer-, rui- en rustgebied in de trekzone van de geregeld voorkomende trekvogels (art. 4, tweede lid).

3.3 Kenmerken begrenzing

De grenzen van een marien Vogelrichtlijngebied worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten, en/of trekkende watervogels, en/of overige trekkende vogels ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van de biotoopeisen van de betrokken vogelsoorten.

De gebiedsspecifieke grenzen zijn vastgesteld nadat een wetenschappelijke analyse van meerdere varianten is uitgevoerd⁶. De verschillende varianten blijken op basis van de in de Vogelrichtlijn genoemde ornithologische criteria niet onderscheidend te zijn, waardoor er ruimte is om een afweging te maken ten aanzien van de exacte begrenzing. Hierbij is overwogen dat het gebruik van de Noordzee zich efficiënt en duurzaam moet ontwikkelen⁷. Gezien het intensieve gebruik, mede als gevolg van het toenemend aantal gebruiksfuncties op de Noordzee, is daarom gekozen voor een variant met een beperkt ruimtebeslag. Daarnaast is er in het bijzonder bij het vaststellen van de begrenzing voor mariene gebieden van uitgegaan dat rechte lijnen, met goed gedefinieerde hoekpunten, het beste te hanteren zijn voor het toekomstig beleid en het handhaven daarvan³.

3.4 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Bruine Bank is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart (datum kaartproductie: 12 november 2020).

Het Vogelrichtlijngebied heeft rechte grenzen die het open water omvatten. De westrand van het gebied wordt afgegrensd door de landsgrens met het Verenigd Koninkrijk.

In de tabel hierna zijn de coördinaten⁸ van de hoekpunten van de begrenzing van het Natura 2000-gebied beschreven.

Coördinaten van de hoekpunten van de begrenzing

WGS84	
Point X	Point Y
3,303305149	52,78232956
3,501890182	52,74348068
3,496866703	52,3004837
2,944100142	52,30151749
2,974643707	52,33252716
2,998642683	52,3568573
3,056975365	52,41586304
3,107636213	52,49919891
3,158503294	52,5825386
3,181971788	52,6208725

⁶ Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

⁷ Anoniem, 2015. Nationaal waterplan 2016-2021. Ministerie van I&M & Ministerie van EZ, Den Haag.

⁸ Voor de coördinaten is het coördinatensysteem in het World Geodetic System datum WGS84 gehanteerd.

WGS84	
Point X	Point Y
3,187985182	52,66587448
3,199154139	52,74921036
3,203634024	52,78254318

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ca. 136.548 ha.

Voor de exacte oppervlakte wordt verwezen naar de legenda van de bij dit besluit behorende kaart. Deze cijfers betreffen de bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.5).

3.5 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Daar waar de kaart en de Nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule:

Bestaande bebouwing maakt geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, of hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond. Ook mijnbouwinstallaties⁹, zoals installaties ten behoeve van olie- en gaswinning (inclusief pijpleidingen), vallen onder de definitie van een bouwwerk.

⁹ Mijnbouwinstallatie: een mijnbouwwerk dat verankerd is in of aanwezig is boven de bodem van een oppervlaktewater. Wet van 31 oktober 2002, houdende regels met betrekking tot het onderzoek naar en het winnen van delfstoffen en met betrekking tot met de mijnbouw verwante activiteiten (Mijnbouwwet).

4 NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Vogelrichtlijngebied. Paragraaf 4.2 vermeldt de vogelsoorten waarvoor het gebied onder de Vogelrichtlijn is aangewezen. Op alle vermelde Natura 2000-waarden is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5).

In paragraaf 4.3 wordt beschreven welke selectiecriteria op het Vogelrichtlijngebied van toepassing zijn. Ten slotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van de vogelsoorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing van het Vogelrichtlijngebied.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

Vogelrichtlijn: vogelsoorten (bijlage I en artikel 4.2)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn:

A177 Dwergmeeuw (*Larus minutus*)

Verder is het gebied aangewezen voor de volgende andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als foerageergebied in hun trekzones (artikel 4.2):

A016 Jan-van-gent (*Morus bassanus*)

A175 Grote jager (*Stercorarius skua*)

A187 Grote mantelmeeuw (*Larus marinus*)

A199 Zeekoet (*Uria aalge*)

A200 Alk (*Alca torda*)

4.3 Selectiecriteria voor mariene Vogelrichtlijngebieden

De dwergmeeuw en de jan-van-gent, grote jager, grote mantelmeeuw, zeekoet en alk staan op de lijst van zeevogels en watervogels waarvoor de aanwijzing van speciale beschermingszones (SPA's) dient te worden overwogen.¹⁰ De selectiecriteria voor mariene vogelrichtlijngebieden staan aangegeven in het Doelendocument mariene Natura 2000-gebieden (Ministerie van Economische Zaken, 2014). Een gebied wordt geselecteerd als het voldoet aan ten minsten één van de volgende criteria:

- van het gebied is bekend of de verwachting is dat er in het gebied geregeld een populatie aanwezig is van een soort op de IUCN Red List¹¹ met de status van "globally threatened (wereldwijd bedreigd)" (BirdLife International marine IBA criteria "Category A1-Globally Threatened Species");
- in het gebied komt het geregeld voor dat er zich een aantal individuen van minstens 1% van de biogeografische populatie van een watervogelsoort verzamelt voor foerageren, ruien, rusten of andere functies (congregatory species¹²) (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-i");
- in het gebied komt het geregeld voor dat er zich een aantal individuen van minstens 1% van de wereldpopulatie van een zeevogelsoort of een landvogelsoort verzamelt voor foerageren, ruien of andere functies (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-ii");
- in het gebied komt het geregeld voor dat er zich aantallen van minstens 20.000 watervogels of minstens 10.000 paar zeevogels ophouden van één of meerdere soorten (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-iii");

¹⁰ European Committee, 2007. Guidelines for the establishment of the Natura 2000 network in the marine environment. Application of the Habitats-and Birds Directive. Appendix 2, lists of existing marine habitat types and species for different Member States, table 3: seabirds and waterbird species for which SPAs should be considered.

¹¹ <http://www.iucnredlist.org>.

¹² Congregatory species volgens Langhammer et al (2007): soorten die in significante aantallen samenkomen op specifieke locaties en specifieke tijdstippen in hun levenscyclus voor foerageren, broeden en rusten gedurende de migratie (vertaling).

- e) in het gebied dat door trekvogels wordt benut bij de geregelde migratie (zogenoemde bottleneck sites¹³) worden drempelwaarden overschreden voor deze vogels (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-iv").

Definitie van het begrip "geregeld"

Voor mariene gebieden wordt onder de term "geregeld" verstaan: gebieden bezocht door vogels uit meer dan één site of gedurende verschillende perioden (dat wil zeggen: seizoen of jaar)¹⁴. Dit criterium is van toepassing op de 20.000-drempel.

Voor Vogelrichtlijngebieden in Nederland is het begrip "geregeld" met betrekking tot de toepassing van de 1%-drempel gedefinieerd als:

- i) het gemiddeld seizoensmaximum berekend over een reeks van minstens drie seizoenen is gelijk aan of overschrijdt de drempelwaarde van de betreffende soort, of
- ii) het vereiste aantal vogels is vastgesteld in ten minste twee derde van de seizoenen waarvan voldoende gegevens beschikbaar zijn; het totaal aantal seizoenen bedraagt minstens vijf¹⁵.

Definitie van het begrip "gebied" voor de telgegevens

De telgegevens zijn verzameld binnen de begrenzing voorgesteld door Fijn & de Jong (2019)¹⁶. Zie verder de coördinaten in paragraaf 3.4.

4.3.1 Kwalificerende vogelsoorten

Bruine Bank kwalificeert als Vogelrichtlijngebied vanwege het regelmatig voorkomen van piekaantallen van meerdere soorten zeevogels tegelijk. Daarnaast kwalificeert het gebied voor alk en zeekoet vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen. Ook levert het gebied een wezenlijke bijdrage aan de instandhouding van de dwergmeeuw, grote jager, grote mantelmeeuw en jan-van-gent. Deze soorten kwalificeren niet voor selectie maar komen wel regelmatig in behoorlijke aantallen voor. De genoemde soorten benutten het gebied tijdens de najaars- en winterperiode als foerageergebied en migratiegebied (zie ook bijlage B).

4.4 Begrenzing Vogelrichtlijngebieden

De grenzen van een speciale beschermingszone worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten en/of trekkende watervogels en/of overige trekkende vogels ervan maken. Hierbij wordt uitgegaan van landschapsecologische eenheden en de biotoeppen van de betreffende vogelsoorten. Voor de begrenzing van de mariene Vogelrichtlijngebieden zijn de volgende beperkingen gebruikt:

1. Voor trekkende watervogels geldt dat geregeld ten minste 0,1% van de biogeografische populatie in het gebied aanwezig moet zijn.
2. In het bijzonder voor mariene gebieden is er bij het vaststellen van de begrenzing van uitgegaan dat rechte lijnen, met goed gedefinieerde hoekpunten, het beste te hanteren zijn voor het toekomstig beleid en het handhaven daarvan.

De in 4.3.1 genoemde vogelsoorten bepalen dus de begrenzing.

4.5 Verspreiding van vogelsoorten in het Vogelrichtlijngebied

De Bruine Bank is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van de in artikel 4 van de Vogelrichtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van een soort van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4.1) en fungeert als foerageergebied in de trekzone van geregeld voorkomende trekvogels (art. 4.2).

De begrenzing van de speciale beschermingszone is zo gekozen dat een in vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het

¹³ Bottleneck sites zijn sites waarvan de geografische positie betekent dat zeevogels erover vliegen over of moeten nemen in de loop van reguliere migratie. Deze sites worden meestal bepaald door topografische kenmerken, zoals landtongen en zeestraten.

¹⁴ BirdLife International, 2010. Marine Important Bird Areas toolkit: page 40, rule box 11.

¹⁵ LNV, 2000. Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, bijlage 1 selectie en begrenzing, bijlage 4 begrippen en definities.

¹⁶ Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzen en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzings. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

voortbestaan van de bedoelde vogelsoorten. De begrenzing is met name gebaseerd op de geregelde aanwezigheid van alk en zeekoet in het beschermde gebied. Het gebied heeft voor deze soorten een bijzondere functie als foerageergebied tijdens de najaarstrek en winterperiode. Modellsimulaties laten zien dat vogels die in het gebied verblijven, zich actief moeten verplaatsen om in het gebied te blijven. Ze moeten actief compenseren voor stromingen en wind om niet uit het gebied weg te drijven. Dit zou erop kunnen duiden dat het gebied een zekere aantrekkingskracht op de vogels uitoefent. Potentiële prooivissen zijn in het gehele gebied aanwezig, vooral in de bovenste meters van de waterkolom, zodat ze relatief goed beschikbaar zijn. De zeekoeten zijn waarschijnlijk afkomstig uit kolonies van de Schotse oostkust; alken kunnen uit een groter gebied afkomstig zijn¹⁷. De grootste aantallen dwergmeeuwen, grote jagers en jan-van-genten komen voor tijdens de najaarstrek; grote mantelmeeuwen zijn het meest talrijk in de winterperiode¹⁸.

¹⁷ Geelhoed, S.C.V., O.G. Bos, D. Burggraaf, A.S. Couperus & S. Lagerveld, 2014. Verklarende factoren voor de verspreiding van alken en zeekoeten op de Bruine Bank - Project Aanvullende Beschermde Gebieden Noordzee. IMARES Rapport C133.14, hoofdstuk 7 conclusies, pagina 37.

¹⁸ Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomende gevallen herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Deze bepaling is in artikel 2.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied daaraan redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Voor zover van toepassing is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of (vogel)soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en (vogel)soorten.

Het is in de aanwijzingsbesluiten gebruikelijk dat de instandhoudingsdoelstellingen voor vogels worden gekwantificeerd. Daarbij komt het behoudsniveau overeen met de gemiddelde actuele populatieomvang. Bij een eventueel uitbreidingsdoel wordt rekening gehouden met de historische ontwikkeling. De monitoringsmethode verschilt voor en na 2014 zodanig dat de historische ontwikkeling niet kan worden beoordeeld. De tellingen vanaf 2014 laten voorts grote verschillen zien tussen de jaren, zo blijkt uit de tabellen in Bijlage B.1 en B.2. Omdat de tellingen slechts voor drie jaren beschikbaar zijn, is onzeker of de berekende gemiddelde seizoensmaxima representatief zijn voor een langere reeks van jaren. Daarom zijn deze gemiddelden niet overgenomen als kwantitatief doel voor de populatieomvang in de instandhoudingsdoelstellingen. Omdat het voor bepaalde toepassingen noodzakelijk is om de instandhoudingsdoelen kwantitatief te duiden, kunnen vooralsnog de gemiddelden uit bijlage B.1 en B.2 worden gehanteerd als referentie voor de behoudsdoelstellingen, totdat hiervoor nadere kennisgeving komt. In bijlage B van deze Nota van toelichting is een overzicht opgenomen van alle gebiedsdoelstellingen per Natura 2000-waarde.

Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en (vogel)soorten.

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

A016 Jan-van-gent

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de jan-van-gent gebruikt om in te foerageren tijdens de najaarstrek en de winter. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de maanden augustus en november-januari. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A175 Grote jager

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de grote jager gebruikt om in te foerageren en te ruien tijdens de najaarstrek. De grootste aantallen zijn aanwezig in augustus. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A177 Dwergmeeuw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de dwergmeeuw gebruikt om in te foerageren tijdens de najaarstrek. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de maanden oktober-november. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A187 Grote mantelmeeuw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de grote mantelmeeuw gebruikt om in te foerageren tijdens de najaarstrek en gedurende de wintermaanden. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de maanden november-januari. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A199 Zeekoet

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de zeekoet gebruikt om in te foerageren. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de wintermaanden november-februari. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A200 Alk

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de alk gebruikt om in te foerageren. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de wintermaanden januari-maart. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

Bijlage A is niet van toepassing op dit besluit.

Nadere onderbouwing van de selectie als Vogelrichtlijngebied en toewijzing van instandhoudingsdoelstellingen

- B.1 Toepassing selectiecriteria Vogelrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)
- B.2 Andere relevante vogelsoorten
- B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B.1 Toepassing selectiecriteria Vogelrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

Het gebied dient aan ten minste één van de mariene IBA-criteria te voldoen en dat is het geval: de Bruine Bank voldoet aan twee criteria.

Het begrensde gebied¹⁹ van de Bruine Bank voldoet ten eerste aan het criterium dat er zich geregeld²⁰ aantallen van minstens 20.000 watervogels of minstens 10.000 paar zeevogels ophouden van één of meerdere soorten; het betreft piekaantallen van gelijktijdig aanwezige zeevogels in de najaars- en winterperiode.²¹

Het begrensde gebied van de Bruine Bank voldoet ten tweede aan het criterium dat het geregeld²² voorkomt dat zich een aantal individuen van minstens 1% van de biogeografische populatie van een watervogelsoort verzamelt voor foerageren, ruïen, rusten of andere functies. Het begrensde gebied bevat gemiddeld ca. 1 % van de Noordzeepopulatie van de alk en de zeeoet in de jaren 2014 tot 2017. Dit betekent dat het begrensde deelgebied alleen voor deze soorten kwalificeert voor het 1%-criterium.

Trekkende watervogelsoorten waarvoor het gebied aan de 1%-drempel voldoet

Soort	Art. 4	Brv ^a	Biogeogr. populatie ^b	1% Biopop ^c	% in sbz ^d	Reeks van seizoenen
A199 Zeeoet	2	nee	Noordzee	15.620	1	2014-2015, 2015-2016, 2016-2017
A200 Alk	2	nee	Noordzee	3.240	1	2014-2015, 2015-2016, 2016-2017

a) De kwalificatie betreft in het gebied niet-broedende vogels (indien ingevuld met "nee").

b) Biogeografische populatie waartoe de op het Nederlands continentaal plat pleisterende exemplaren van deze soort worden gerekend. Biogeografische populaties en drempelwaarden ontleend aan: Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

c) Drempelwaarde zijnde 1% van de betreffende biogeografische populatie.

d) Het gemiddelde aantal in het onderhavige gebied is uitgedrukt als percentage van de biogeografische populatie.

Berekend gemiddeld aantal op basis van drie seizoenen

Soort	Reeks van seizoenen	Geschat aantal individuen (seizoensmaximum)	Informatiebron
A199 Zeeoet	2014-2015	6.058	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019 ²³
A199 Zeeoet	2015-2016	9.040	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
A199 Zeeoet	2016-2017	31.765	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
Gemiddeld seizoensmaximum	2014-2017	15.621	

¹⁹ Zie voor de gekozen begrenzing de paragrafen 3.3 en 3.4.

²⁰ Gebieden bezocht door vogels uit meer dan een site of gedurende verschillende perioden (dat wil zeggen seizoen of jaar).

²¹ Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

²² Het gemiddeld seizoensmaximum berekend over een reeks van minstens drie seizoenen is gelijk aan of overschrijdt de drempelwaarde van de betreffende soort.

²³ Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Soort	Reeks van seizoenen	Geschat aantal individuen (seizoensmaximum)	Informatiebron
A200 Alk	2014-2015	2.913	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019) ²⁴
A200 Alk	2015-2016	6.334	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
A200 Alk	2016-2017	3.672	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
Gemiddeld seizoenmaximum	2014-2017	4.306	

Aan de selectiecriteria a, c en e van paragraaf 4.3 is niet voldaan:

- alk en zeekoet zijn niet wereldwijd bedreigd²⁵;
- het gaat niet om een globale populatie, maar om een biogeografisch begrensde populatie: de Noordoost-Atlantische vogels en daarbinnen de Noordzeepopulatie²⁶;
- er zijn geen topografische kenmerken aanwezig die wijzen op een zogenaamde "bottleneck site".

B.2 Andere relevante vogelsoorten

Bij de aanwijzing van een gebied wordt rekening gehouden met het voorkomen van niet-kwalificerende, maar wel in behoorlijke aantallen voorkomende andere trekvogelsoorten (tenminste 0,1% van de biogeografische populatie). De bescherming van de onder de Vogelrichtlijn aangewezen gebieden levert daarom ook een wezenlijke bijdrage aan de instandhouding van deze onder de werking van artikel 4, tweede lid, vallende trekvogels.

Soorten van Bijlage 1 Vogelrichtlijn en trekkende watervogelsoorten die in behoorlijke aantallen voorkomen

Soort	Art. 4	Biogeogr. Populatie ^a	1% Biopop ^a	2014-2015 ^b	2015-2016 ^b	2016-2017 ^b	Gem. ^b	% in sbz ^c	B ^d
A016 Jan-van-gent	2	Noordzee	4.183	909	900	1.111	976	0,23	X
A175 Grote jager	2	Noordzee	272	61	61	61	61	0,22	X
A177 Dwergmeeuw	1	West-Europese	1.100	266	133	441	280	0,25	X
A187 Grote mantelmeeuw	2	West-Europese	4.200	350	350	1.191	630	0,15	X

a) Biogeografische populatie waartoe de op het Nederlands continentaal plat pleisterende exemplaren van deze soort worden gerekend. Biogeografische populaties en drempelwaarde (1% van de biogeografische populatie) ontleend aan: Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

b) Seizoensmaximum tussen augustus en februari, uitgedrukt als aantal individuen. Ontleend aan Fijn & De Jong (2019).

c) Percentage van de biogeografische populatie.

d) B= of de soort in het gebied kwalificeert voor begrenzing. Het gemiddelde haalt de ondergrens voor begrenzing. De ondergrens is 0,1% van de biogeografische populatie.

B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

In dit onderdeel wordt voor iedere Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling²⁷ is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De landelijke doelstellingen vormen een kader voor de formulering van instandhoudingsdoelstellingen op gebiedsniveau. De gebiedsdoelen bij elkaar "opgeteld", eventueel tezamen met een opgave buiten het Natura 2000-netwerk, hebben als som het landelijke doel. Gebiedsdoelstellingen die afwijken van de landelijke doelstelling, worden

²⁴ Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg

²⁵ <http://www.iucnredlist.org>. Rode-Lijstcategorie 'least concern'.

²⁶ Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

²⁷ De landelijke doelomschrijving in deze paragraaf beperkt zich in principe tot behoud/uitbreiding oppervlakte (of omvang leefgebied) en behoud/verbetering kwaliteit (leefgebied). Voor de volledige formulering van de landelijke doelen inclusief toelichting wordt verwezen naar het Doelendocument mariene Natura 2000-gebieden (2014/2021).

ook zoveel mogelijk gemotiveerd. In gevallen waarin motivering ontbreekt, is aanpassing nog in overweging in het kader van het besluit voor het betreffende gebied. De niet-broedvogelsoorten waarvoor zowel landelijk als in alle gebieden een behoudopgave is gesteld, zijn samengevat in één tabel. Bij broedvogels en niet-broedvogels wordt in de kolom "Populatie" tevens aangegeven of er sprake is van herstel dan wel uitbreiding (↑). In een aparte kolom is van elk gebied de relatieve bijdrage vermeld.

In het geval van vogelsoorten betreft de relatieve bijdrage het aandeel van (in dit geval) de Noordzee- of West-Europese populatie dat (geregeld) in het gebied aanwezig is. Afhankelijk van de soort wordt dit afgemeten aan getelde aantallen, aantal bezette plekken of kilometerhokken.

Er is gebruik gemaakt van de volgende klasse-indeling:

A1 = 15-30%, A2 = 30-50%, A3 = 50-75% en A4 = >75%

B1 = 2-6% en B2 = 6-15%

C = <2%

Niet-broedvogelsoorten					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor behoud populatie					
Vogelsoort	Aantal gebieden	Landelijke doelstelling	Populatie Bruine Bank	Relatieve bijdrage*	Besluit
A016 Jan-van-gent	1	behoud	behoud ^a	f, C	Conform ontwerp
A175 Grote jager	1	behoud	behoud ^a	f, ru, C	Conform ontwerp
A177 Dwergmeeuw	5	behoud	behoud ^a	f, C	Conform ontwerp
A187 Grote mantelmeeuw	1	behoud	behoud ^a	f, C	Conform ontwerp
A199 Zeekoet	2	behoud	behoud ^a	ruf, C	Conform ontwerp
A200 Alk	1	behoud	behoud ^a	f, C	Conform ontwerp

* Het gebied vervult hoofdzakelijk een foerageerfunctie (f), een rustfunctie (r), een ruifunctie (ru), of alle drie (ruf). Relatieve bijdrage is alleen berekend als het landelijke doel en het gebiedsdoel beide zijn gebaseerd op dezelfde waarde (óf seizoensmaximum óf seizoensgemiddelde).

(a) De populatiedoelstelling volgt uit de landelijke doelstelling.

Motivering van het besluit op basis van de binnengekomen zienswijzen

1 INLEIDING

Op 24 maart 2021 is het ontwerpbesluit aanwijzing Bruine Bank gepubliceerd (DGNVLG-M/2021-168). Dit ontwerpbesluit heeft in de periode van 24 maart tot en met 4 mei 2021 ter inzage gelegen. Dit heeft ertoe geleid dat er door één organisatie een zienswijze is ingediend. De zienswijze heeft betrekking op de voorgestelde vogelsoorten waarvoor het gebied wordt aangewezen en de voorgestelde begrenzing van het gebied.

De reactie wordt hieronder per thema besproken.

2 REACTIES OVER DE VOORGESTELDE VOGELSOORTEN

Een inspreker geeft aan dat verschillende vogelsoorten die geregeld in het gebied voorkomen ten onrechte niet zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit met een instandhoudingsdoelstelling. Het gaat volgens de inspreker daarbij in het bijzonder om drieteenmeeuwen, kleine mantelmeeuwen, noordse stormvogels, papegaaiduikers, stormmeeuwen, zilvermeeuwen, grote sterns, visdieven en noordse sterns. Inspreker geeft aan dat speciale beschermingszones ook aangewezen moeten worden voor vogelsoorten onder de drempelwaarden van 1% voor kwalificerende soorten en 0,1% voor begrenzingssoorten.

De zienswijze heeft geleid tot een verduidelijking van het besluit.

De Vogelrichtlijn geeft geen gedetailleerde voorschriften over het vaststellen van instandhoudingsdoelstellingen onder nationale wetgeving door een lidstaat. Lidstaten hebben hierbij een zekere mate van beleidsvrijheid.

In de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn wordt de systematiek omschreven voor het identificeren van zogenoemde 'begrenzingssoorten', waarvoor het betreffende gebied niet selecteert als behorend tot de belangrijkste gebieden, maar die wel in dat gebied worden beschermd. Voor het vaststellen van instandhoudingsdoelstellingen voor deze begrenzingssoorten geldt als drempel:

- 1% van de nationale broedpopulatie voor Bijlage 1-soorten en de 14 soorten van Bijlage 3A (soorten trekvogels van de Rode lijst) in het geval van broedpopulaties;
- 0,1% van de biogeografische populatie in het geval van trekpopulaties.

Dit is bestaand beleid dat tot op heden bij Vogelrichtlijngebieden is toegepast. Inspreker onderbouwt in de zienswijze waarom dit beleid niet conform de Vogelrichtlijn is door te verwijzen naar het rapport 'Nalopen van Natura 2000-aanwijzings- en wijzigingsbesluiten op doelen die niet voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn' (Witteveen+Bos, 2020) en het Natura 2000-Standaardgegevensformulier. In het traject van de Actualisatie Natura 2000-doelensystematiek wordt beoordeeld of het rapport en het SGF inderdaad aanleiding moeten zijn om het beleid te wijzigen. Op de uitkomst daarvan wordt nu niet vooruit gelopen. Ter verduidelijking is in bijlage B onder B.1 de specifieke verwijzing naar de soorten die voldoen aan het criterium van het geregeld ophouden van aantallen van minstens 20.000 watervogels of minstens 10.000 paar zeevogels van één of meerdere soorten verwijderd. Een deel van deze soorten krijgt geen instandhoudingsdoelstelling omdat ze niet aan bovengenoemde drempel voor begrenzingssoorten voldoen.

3 REACTIES OVER DE VOORGESTELDE BEGRENZING

Een inspreker geeft aan dat de overwegingen die genoemd zijn in het ontwerpbesluit om tot de begrenzing van de Bruine Bank te komen de vraag oproept of deze wel voldoen aan de juridische vereisten. Inspreker geeft aan dat bij de begrenzing economische overwegingen en gevolgen voor gebruiksfuncties geen rol mogen spelen.

De zienswijze heeft geleid tot een verduidelijking van het besluit.

De overwegingen voor de begrenzing zijn gebaseerd op de in de Vogelrichtlijn genoemde ornithologische criteria. Deze criteria zijn als volgt geconcretiseerd: aanwezigheid van 1% van de biogeografische populatie, aanwezigheid van 20.000 watervogels, en aanwezigheid van 0,1% van de biogeografische populatie. In een variantenstudie zijn verschillende varianten van de begrenzing onderzocht op basis van deze criteria.²⁸ Uit deze studie volgt dat er op basis van ornithologische criteria geen onderscheid valt te maken tussen de varianten. Tevens kent het gebied Bruine Bank geen duidelijke natuurlijke grens. Onderzocht is of er fysieke kenmerken aanwezig zijn die het gebied onderscheiden ten opzichte van de omgeving. Dit bleek niet het geval.

Vanuit ornithologisch oogpunt is er dus geen onderscheid te maken tussen de verschillende varianten en dit geeft beoordelingsvrijheid voor de begrenzing. Dit heeft geleid tot de gekozen begrenzing.

De tekst in paragraaf 3.3 in de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit is aangepast om de wijze van begrenzing te verduidelijken.

Een inspreker vraagt zich af of de gekozen begrenzing wel de optimale begrenzing biedt voor de betreffende vogelsoorten in het gebied, mede gelet op het gevaar dat omliggende delen van de Noordzee worden benut voor gebruiksfuncties. Gevraagd wordt of er niet extra bufferzones en/of corridors moeten worden opgenomen in de begrenzing om te verzekeren dat alken, zeekoeten en de andere betrokken soorten de Bruine Bank kunnen bereiken en niet gaan vermijden.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit.

Het Vogelrichtlijngebied Bruine Bank overlapt deels met het oorspronkelijk aangewezen windenergiegebied "IJmuiden Ver". Bij de bekendmaking van de 'Routekaart windenergie op zee 2030' in 2018 heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat echter rekening gehouden met de verwachte aanwijzing van de Bruine Bank als Vogelrichtlijngebied. Dit heeft geresulteerd in het niet benutten van het zuidelijke deel van windenergiegebied 'IJmuiden Ver'. Bij de onderbouwing van de 'Routekaart wind op zee 2030' is tevens met ecologisch onderzoek bepaald dat de gevolgen van de toekomstige windparken op vogelsoorten binnen de grenzen van de Wet natuurbescherming blijven en dat de landelijke staat van instandhouding dus niet achteruit gaat. Bij de individuele kavelbesluiten voor de betreffende windparken uit deze routekaart en eventuele nieuwe windparken vanuit de versnellingsopgave zal dit (opnieuw) met een milieueffectrapportage en in sommige gevallen met een passende beoordeling moeten worden aangetoond. Indien eventuele zogenoemde bufferzones of corridors nodig zijn, zal dit dan ook bij deze toekomstige procedures blijken. Vooral nog wordt ervan uitgegaan dat zulke zones, mochten ze noodzakelijk zijn, ook op een andere wijze vormgegeven kunnen worden dan door het opnemen in de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied. Tot slot wordt opgemerkt dat de noordelijke begrenzing van de Bruine Bank op 1,5 km ligt van een op de zeebodem aanwezige kabel. Voor de toekomstige windparken wordt een (onderhouds)zone van 0,5 km vanaf de kabel in acht wordt genomen. Tussen het Natura 2000-gebied en het toekomstige windpark is er dus in totaal 2 km afstand.

²⁸ Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzings. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

